

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructorii Conscientiæ R. P. F. Lvdovici Lopez Ordinis Prædicatorvm ...

In qua reliquæ materiæ quæ ad Instructionem Conscientiæ pertinent ex
Orthodoxis Ecclesiæ iudiciis & scholasticorum Theologorum, tum
Iurisconsultorum resolutionibus scitu perutiles latè & copiosè disputantur

López, Luys

Lvgdvni, 1588

Cap. XCIII. An capellanus non recitans, fructus capellaniæ teneatur
restituere, & an beneficiatus homicida, aut publicè criminosus teneatur
fructus restituere, & an talis homicida secretus cum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-41259

is dispensauerit, talem absolutionem sacramentalem ir-
ritam fuisse.

CAP. XCIII.

An capellanus non recitans, fructus capellanie teneatur resti-
tuere, & an beneficiatus homicida, aut publicè criminofus te-
neatur fructus restituere, & an talis homicida secretus cum
iactura graui teneatur abstinere à celebrando.

¶ Eiusdem quia materia de redditibus, seu fructibus ec-
clesiasticis lata est, adhuc illa quæstio superest hic
ventilanda vtrum capellanus in aliqua capellania institu-
tus, si diuinum officium non recitauerit ad aliquam teneat
restitutionem fructuum. Quæstio est cuius meminit
Corduba. Ad quam respondeo dicendum primo, quod
si huiusmodi capellania collatiua est, quippe quæ autho-
ritate apostolica, vel ordinaria instituta fuit, vt spirituale
quoddam ius perpetuum deinceps esset in se, & quantum
ad tam recepturum sine iure collationis solo vel electio-
nis, & confirmationis, siue per præsentationem, & institu-
tionem capellanus promouendus veniat: tunc beneficiũ
ecclesiasticum esse censetur, atq; hac subinde ratione hu-
iusmodi capellanus: vt pote beneficiatus ad perfoluen-
dum diuinum officium, sicut & quilibet alius sacris ordini-
bus initiatus tenetur.

¶ Et quid si diuinum officium omisissum fecerit, nec re-
stituerit? Respondet Corduba pro rata temporis, quo diui-
num officium omisit, ipsum restituendi fructus obligatio
non tenet, sed an integrè sint restituendi, postea venit di-
cendum. Quod autem propter omisissum officium à bene-
ficiato fructus restituendi veniant, sancitum est in Conci-
lio Lateranensi sub Leone 10.

¶ Secundo dicendum restat, quod si capellania creata
est, vel instituta per solum testatorem, donatoremve ab-
sque diocesani, vel Papæ autoritate, quia capellania col-
latiua non est, neque ecclesiasticum beneficium, ad per-
foluendum diuinum officium eius capellanus nõ atrin-
get, sed solum ad explendum, vel expleri curandum mis-
sarum onus, quod subiit vbi capellania erecta fuit. Quod
si aliquid

Q. 1.

a Cordub.
in tract. de
casib. con-
scien. q. 33.

Q. 2.

si aliquid huius muneris praterierit ad refarciendum te-
nebitur, & ad nihil ultra. ita Nauarrus in repetitione
quando de consecratione, distinctione prima, capitulo
vigesimo, numero vigesimo secundo, & in summa, capitulo
vigesimo quinto, num. 121. & 122. Ac proinde iuxta
dicta, tum interpretandum, tum etiam limitandum
quod tradit Medina Complutens. de oratione, quæ
ne octava, ubi agit de necessitate vocaliter orandi oratio-
ne publica, folio 186. columna quarta.

¶ Ad hanc materiam de fructibus ecclesiasticis accedat
& alia quæstio talis vtrum beneficiarius ecclesiasticum
tenens beneficium, qui in voluntarium irruit homicidium
si quia irregularitatem inde ipso facto contraxit, ipso fa-
cto ipsius beneficii iacturam amissionemque patiarur,
etiamsi homicidium occultum sit, nec prodierit in pu-
blicum, administrando beneficium, eiusque percipiendi
fructus eo potiri non possit tuta conscientia. ¶ Ignorantia
solutio quæstionis constat ex his punctis. Primum enim
fit dictum, si huiusmodi homicidij delictum tale sit, quod
ultra irregularitatem quam inducit, excommunicationem
maiores secum inuehit, sicut si quis clericum nec
dederit: tunc palam est talem homicidam clericum in-
habilem esse redditum tum ad administrandum ordines
à se susceptos, ac ad vltiores suscipiendos, & dispensan-
da, suscipiendaque sacramenta tum etiam incapax esse ad
beneficia ecclesiastica obtinenda, & impotens quoque ad
ea conferenda ratione incurse excommunicationis, quæ
que de hoc quisquam ambigit.

¶ Secundo hoc adijcimus quod si homicidium volun-
tarium eius generis non fuit, ut præ se ferret alicuius ex-
communicationis incursum: sicut re vera occidisse sic
rem non est crimen cum excommunicatione coniunctum.
Huiusmodi inquam homicidium etiam publicum, vnde
mortale, sola labe irregularitatis homicidam inficit, pro-
pter quam impos efficitur, tum ad administrandum in-
sceptis ordinibus, tum ad vltiorum promotionem.

¶ Verum non ipso facto beneficio ante possessio priu-
tus manet homicida clericus ante sententiam, etiam si
ram habeat annexam animarum, licet ex tali culpa huius-
modi in capax effectus sit, & inhabilis ad beneficia eccle-
siastica.

fastica denuo obtinenda vsquequo super hoc dispensationem obtineat, vt expresse inquit Corduba de casibus conscientia, quaestione quadragesima prima. Decretum hoc habetur, cap. Henricus, de clericis pugnatoribus in duello, & in cap. ex literis de excessibus prelatorum. Et quia secundum Nauarrum, b nulla irregularitas inducit priuationem beneficii iam quaesiti ipso facto quae videtur esse sententia Innocentij in cap. cum nostris de concessione prebendarum communiter recepti, & vbiq; & probatur per caput clericis ne clerici, vel monachi, verbo, Priueatur, quod probat irregularitatem ex homicidio natam non inducere illam priuationem cum illa sit potissima, argu. cap. miror. 30. distinct. ergo a fortiori eam non inducent alia, licet omnis irregularitas praecedens collationem, ipsam subsequutam annullat ipso iure, & licet alias collatio facta criminoso irritito crimine non inducente irregularitatem valida sit, sed facta criminoso implicato crimine eam inducente, non valet, c & haec est verior resolutio illius arduae quaestionis cotrouersae a multis an collatio facta criminoso valeat. Sed quis possit dispensare cum homicida voluntario circa hoc memini me legisse in summa lati. Nauarri, capitulo vigesimo septimo, numero 240. quod post Concilium Tridentinum, d non potest episcopus dispensare cum homicida voluntario ad vllos ordines, neque ad vllum beneficium etiam simplex, vt disponitur capitulo septimo, quamuis cum alio posset dispensare quo ad ordines minores iuxta notata in cap. ad audientiam, & etiam ad beneficium per cap. 2. de clericis pugnatoribus in duello secundum Anan. ibidem, modo sit simplex iuxta Panormitan. ibidem, & Feli. in dicto capitulo ad audientiam, & etiam ad retinendum curatum iam obtentum, licet non ad obtinendum iuxta Decium, e concordantem sic opiniones contrarias.

¶ Sed si quaerat aliquis, quale sit huiusmodi homicidium voluntarium super cuius irregularitate, dispensandi potestas excipitur in omnibus facultatibus dispensandi super irregularitate factis tam summo poenitentiario, quam legatis Cruciatorum commissariis, & quibusuis alijs? Responderetur est homicidium auctore Nauarro illicitum tantum seu volitum in se saltem aequipollenter. Tunc autem

b Nauar. c. 27. num. 249.

c arg. c. si. de tempor. ord.

d Concil. Trid. Sess. 14. cap. 7. de reform.

e Dec. in cap. At si. §. 1. de iudic. nu. 16. Qd. 3.

¶ Pars. F.L. Lopez instr. Conf. O autem

autem æquipollenter est volitum in se, quando licet non sit volitum in se, neque in se intentum, est tamen volitum in causa ad eam propinqua morti, ut moraliter vix sint compatiblea velle illam causam, & nolle occidere, cuius modi sunt nolle occidere, & velle venenum mortiferum propinare, & similiter ferire punctum circa præcordia, vel circa caput etiam cæsum lædendo, vel perforando partem matrem cerebri, nolleque interimere, contra Caietanum, qui dicitem homicidam voluntarium etiam esse, qui bene animo occidendi id facit: ex quo, ut in plurimum sequitur mors illa subsequuta: sed de his satis, quia Naturæ sententia vera est quoad reservationem, vel negationem dispensandi cum homicida voluntario. Quæ dispensatio videtur excepta in concessionibus dispensandi super irregularitate concessis à papa, sed de his postea suo loco scribitur sumus dicturi, nam hæc per parætesim dicta sunt, quæ intelligentiam ad casum in quo clericus homicida tenetur, aut non teneretur restituere fructus beneficii haberi captaremus.

¶ Caietan.
2.2. q. 64.
art. fin.

Q. 4.

Præterea supradictæ connectenda videtur tanquam illi affinis & illa dubitatio: utrum si clericus homicida occultus sine dispensatione de nouo, post tale homicidium occultum, obtineat beneficium, fructus eius faciat suos. Igitur quia quæstio hæc cuius meminit Corduba ex altera hac dependet. Iam prima hæc expedita est quæstio, licet quod collatio beneficii facta criminoso implicato crimine inducente irregularitatem non valet. Cum ego secundum Cordubam, verior opinio sit contra Calvium de lege pœnali, & communiter contra illum teneatur, ut idem Cordub. longè latèque in primo libro sui quilibet narij tradit, quæstione trigesima quinta, quod talis homicida etiam occultus ipso facto irregularis sit, sequitur quod beneficium saltem curatum obtinere non possit, quia nemo ad id officij assumi potest, quod exercere non valet, & quia beneficium datur propter officium, sequitur collatio facta homicidæ nulla sit. Huic enim sententiæ suffragatur concilium Tridentinum, capitulo septimo distinctione decima quarta diffiniens de homicida occulto, quod nullo tempore possit ad ordines promoueri, nisi illi aliqua beneficia ecclesiastica etiam curam non habentia

¶ cap. fin.
de tempor.
ordinat.

entia animarum conferri liceat, sed omni ordine, & beneficio, & officio perpetuo careat. Quæ quidem ratio etiam in irregularitate quocunque delicto contracta, ad quod facit capitulum *si celebrat.* de clerico excommunicato, vel deposito cum eius glossa, licet quoad dispensationem non parum intersit, quia irregularitas homicidij reservata est Papæ cum in quibusdam aliis dispensare possit ordinarius maximè, scilicet in occultis.

¶ Resolutoriè iam ergo duo concludamus. Primum, quod homicidæ occultus, dummodo excommunicatus non sit, cum beneficio ante homicidium possessio priuata non maneat, fructibus eius poterit potiri: cum ante sententiam condemnationis in se à iudice latam titulo non careat, ^{h Corduba docet.} ¶ Cæterum ut huiusmodi fructus citra scrupulum in suo ministrando ministerio ^{in quæst. lib. 1. q. 36.} possit lucrari, in dispensationem petendi mora non sit, necesse est, quæ quidem dispensatio uti dictum est reservata est Papæ, interim quæ dum eam obtinet fructibus potiri poterit.

¶ Secundū à nobis hic resolutoriè conclusum est, quod si post homicidij delictum Romæ facta est collatio beneficii, stylus curiæ Romanæ inualuit, ut simul in censuris suspensetur, ut collatio teneat, idèd cū dispensatione manebit rursus, postquam per dispensationem obtentam à Papa irregularitas sublata est, atque habitatus mansit.

¶ Porro quoniam hic adiciet quis dubitare, utrū cum sententia excommunicationis aliquis sit innodatus resistat in manus Papæ vel dicecesani in suum fauorem beneficium, si antequam sibi fiat collatio, absolutionem ab excommunicatione obtinuerit, an collatio sit valida, quatenus eius fructus sibi possit facere proprios. ¶ Dicitur enim Corduba collationem plane fuisse validam, si tempore collationis iam ab excommunicatione absolutio- nem obtinuerat. Nam huius rei gratia in curia Romana prius præmitti solita est censuratum absolutio, dispensatioque super eis ut collatio suam sortiatur effectum.

¶ At talis homicida occultus, vel irregularis occultus, vel excommunicatus secretus causa vitandi grauem iacturam rerum suarum, vel honoris, vel persone, dum non

fit in mora petendæ absolutionis, vel dispensationis, potest prævia contritione, & confessione peccatorum quamuis non absoluat a confessore, quia obstat censura excommunicationis reservata superiori absenti, celebratum sine culpa mortali, tum etiam sine incurfione aliquæ irregularitatis. Quia sicut iugum Domini suave est: ita & mandata ecclesie nolentis cum tam graui iactura jobbare, piè sunt interpretanda, vt nimis graua non sint, ut

i *Navar.*
Sum. Lat.
num. 239.
cap. 27.
k *Syluest.*
verbo, Eu-
charistia.
2. q. 7.

Corduba quæstione 142. limitans opinionem aliorum ad ei expresse subscribere Nauarrum, & supplementum. Quibus accedit Syluester, k Castro quoque de lege peccatorum libro secundo, capitulo ultimo, conclusione secunda, alij doctores plures hanc sententiam sequuntur. Et licet Sotus huic fauere videatur, tamen magis videtur inclinare in aliam opinionem, quam expresse sustinet Couarrubias in capite *Alma mater.* de sententia excommunicati par. 1. §. 2. numero vndecimo, folio, 23. & 24. vbi ait talis occultus homicida, vel excommunicatus causa vitæ prædictam grauem iacturam nõ posse celebrare missam, neque sacramenta administrare, etiam prævia contritione, quia ante absolutionem & dispensationem indignus est, quia censuris ligatus est, ac proinde iure naturali celebrare & administrare sacramenta prohibetur. Cum huic licet non expresse videtur concordare Sotus: Sed potest teneri opposita prout supra est limitata dum ab infamia, & furtio contra Mer. in sua instructione. Hæc, si super addidimus aliquantulum extra lineam, sed non multum, si persona sunt à fundamentis, & principiis eius materie etiam tractabamus, scilicet vt vtrum quia collatio facta irregularis est nulla, quia sua munia nequit obire, ideo fructus non faciat suos.

i *Sotus in*
4. dist. 18.
q. 2. art. 5.

¶ An resignantes in casibus hinc contentis, possint aliquando fructuum percipere, & an accipiens solum titulum, abdicat fructibus teneatur recitare diuinas horas, & an non percipiens fructus, siue percipiens teneatur recitare si non potest per se, alium vt pueri.

CAP. XCIII.

Q. 1.

Q Via nollem aliquam difficultatem præteriri, quia hanc materiam de fructibus attingat, huc etiam illuc quaerit